

NIEUWSBRIEF NUMMER 1; JAARGANG 2019

1. Voorwoord

In deze nieuwsbrief algemene informatie en de agenda voor de terreinbezoeken/kennisbijeenkomsten in 2019. Als u de afgelopen 2 jaar geen terreinbezoek of kennisbijeenkomst hebt bijgewoond schrijf u dan op tijd in. Dan hebt u de meeste kans dat het terreinbezoek bij u in de buurt nog plek heeft.

Per 1 januari hebben we afscheid genomen van dhr. Temmink in verband met de verhuizing van hem en zijn vrouw. Verderop in de nieuwsbrief meer over hun natuurgebied, het Cadoelerveld, en in de bijlage bij deze nieuwsbrief een terugblik van dhr. Temmink.

Wij wensen u veel leesplezier.

Tineke de Vries

2. Verantwoording 2018

In december hebben we u het format gestuurd voor de verantwoording. Inmiddels hebben we al een hele serie verantwoordingen binnen. Voor ons zijn ze erg interessant om te lezen, vooral als ze wat uitgebreider zijn.

Wij lezen ze allemaal door. We letten er op of ze compleet zijn, maar belangrijk is vooral dat u binnen uw eigen kwaliteitscyclus blijft werken (werkplan-logboek-verantwoording). Dit is om twee redenen belangrijk: allereerst zien we dat gaandeweg het werken in die cyclus dit steeds meer kan opleveren voor u zelf en uw beheer. Ten tweede is dan de gevraagde administratie direct compleet.

U krijgt van ons dus een reactie op uw verantwoording. Soms is dat een simpel 'dank u wel', soms geven we tips of vragen we u om een aanvulling.

3. Aanvragers 2019

In 2018 hebben via de Natuurcollectieven ongeveer 160 eigenaren een SNL subsidie aangevraagd die op 1-1-2019 in gaat.

3.1 Nieuwe aanvragen

Er gaan 120 deelnemers een nieuw certificaat aanvragen. Een deel van deze aanvragen hebben we al binnen en is ook al doorgezet naar de Stichting Certificering SNL. De anderen moeten in de komende twee maanden hun aanvraag compleet gaan maken. Laat ons even weten als u daarbij hulp nodig hebt.

3.2 Uitbreiding certificaat

Voor de deelnemers die al een certificaat hebben geldt dat zij die uitbreiding op hun beschikking moeten toevoegen aan het certificaat. Als er beheertypen bijkomen die nog niet in uw handboek staan beschreven moet uw handboek even langs de Stichting Certificering door middel van een revisieaanvraag. Neemt u dan even contact met ons op. Is de uitbreiding er één van al bestaande beheertypen dan kunt u de percelen zelf toevoegen aan uw administratie.

4. Startbijeenkomsten

Op 1 oktober van dit jaar zijn alle nieuwe certificaten weer afgegeven. Rond deze tijd organiseren wij dan weer de startbijeenkomsten voor de nieuwe deelnemers. U ontvangt daarvoor te zijner tijd een uitnodiging.

Er zijn nog een aantal deelnemers van afgelopen jaar die de startbijeenkomst hebben gemist. Zij krijgen apart bericht.

5. APK's

Tijdens een APK kijken we met u of uw administratie compleet is. En we kijken naar eventuele aanbevelingen die u van de Stichting Certificering hebt ontvangen.

Daarnaast krijgt de APK de komende jaren als extra thema de verantwoording en de monitoring, twee zaken die te maken hebben met de evaluatie van uw beheer en daarmee een belangrijke rol spelen in de beheercyclus.

U krijgt van ons tijdig een uitnodiging voor de APK.

6. Terreinbezoeken en kennismomenten

Opgeven terreinbezoek graag via hanneke.hietink@part-ner.nl

Ontwikkeling van Kruidenrijk Grasland

Het afgelopen jaar hebben wij gemerkt dat er veel vragen leven over het beheer van de kruidenrijke graslanden. Kruidenrijke graslanden zijn in ieder geval onderdeel van de beheertypen:

- N12.02 Kruiden- en Faunarijk Grasland
- N 13.01 Vochtig weidevogelgrasland

Vragen gaan vaak over de ontwikkeling van kruidenrijke graslanden, beweiding, bemesting, enzovoort. De vragen en discussies horen wij niet alleen bij onze deelnemers, maar ook bij de provincies en de andere terreinbeheerders.

Daarom gaan we dit jaar zeven terreinbezoeken organiseren over dit thema. We hebben Wim Schippers, schrijver van de veldgids "Ontwikkelen van kruidenrijk grasland", gevraagd deze terreinbezoeken te begeleiden (mocht u deze veldgids nog willen bestellen dan kan dat nog via Part-Ner, stuurt u dan een mail aan hanneke.hietink@part-ner.nl).

Verder vindt in het voorjaar een terreinbezoek over **Rietlandbeheer** in de kop van Overijssel plaats.

In het najaar is het de bedoeling een terreinbezoek over **bosbeheer** te organiseren in het noorden van Gelderland, Overijssel of Drenthe. Als u denkt dat u daar een geschikte locatie voor heeft en een groep van maximaal 25 beheerders wil ontvangen horen wij dat graag. In Brabant organiseren we in samenwerking met Natuurcollectief Brabant, Stichting Vrijwillig Landschapsbeheer Uden en Ketelwald BV een terreinbezoek over de SNL monitoring van

graslanden. Omdat het Natuurcollectief Brabant de SNL monitoring samen met haar beheerders zelf gaat uitvoeren hebben de beheerders van dat collectief dit keer voorrang. U kunt zich natuurlijk altijd inschrijven wanneer u interesse heeft. We kijken voor wie er plek is.

In samenwerking met het Instituut Fysieke veiligheid willen we nog twee bijeenkomsten organiseren over het thema **natuurbrandpreventie**. Binnenkort krijgt u hierover meer informatie.

Datum en tijd	Gebied/regio/provincie	beheertype	Max. aantal personen
Ma 6 mei 2019 14:00-16:00	Utrecht Langbroek	Graslanden "Ontwikkelen van kruidenrijk grasland" N12.02	25
Wo 8 mei 2019 14:00-16:00	Noord Holland Limosahoeve in Spijkerboor	Graslanden "Ontwikkelen van kruidenrijk grasland" N13.01	25
Vr 10 mei 14:00-16:00	Groningen J. Arends in Noordlaren	Graslanden "Ontwikkelen van kruidenrijk grasland" N12.02 en N13.01	25
Ma 13 mei 14:00-16:00	Noord West Overijssel G. Knobbe, Belt Schutsloot	Rietlandbeheer	25
Vr 17 mei 14:00-16:00	Brabant, nabij Breda Heining & Hoeff, Teteringen	Graslanden "Ontwikkelen van kruidenrijk grasland" N12.02 en N13.01	25
Wo 22 mei 14:00-16:00	Zuid Holland "de Plas", Ackerdijksepolder, Delft	Graslanden "Ontwikkelen van kruidenrijk grasland" N12.02	25
Vr 24 mei 14:00-16:00	Gelderland (Achterhoek) Stichting Groenbeheer Berkel en Slinge, Ruurlo	Graslanden "Ontwikkelen van kruidenrijk grasland" o.a. N12.02	25
Di 28 mei 14:00-16:00	Overijssel Het Liederbroek, Laag Zuthem	Graslanden "Ontwikkelen van kruidenrijk grasland" N13.01	25

Do 27 juni 19:30 uur	Brabant, Wijstgronden rond Annabos, Uden (voorrang voor leden van NC Brabant ivm eigen SNL monitoring)	<i>SNL monitoring graslanden (o.a. nat schraalland N10.01)</i>	25
	Overijssel	Natuurbrandpreventie	
	Gelderland	Natuurbrandpreventie	

7. Externe audits

Naar aanleiding van de externe audits kregen we de vraag waarom er zo strak naar maanden wordt gevraagd bij de planning in het werkplan. Vaak doe je iets in een bepaald jaargetijde of zelfs jaarrond. Wij hebben dit besproken met de Stichting Certificering en de strikte eis van het aangeven van de precieze maand is komen te vervallen. Voor sommige beheertypen en beheermaatregelen is het moment van uitvoeren belangrijk voor het resultaat van het beheer. Voorbeeld daarvan is maaien van kruidenrijk grasland in de verschrallingsfase of het maaien, het beweiden van weidevogelgrasland of het begrazen van een heideveld. In dat geval beschrijft u meer nauwkeurig wanneer u de beheermaatregel uit wil gaan voeren (werkplan) en wanneer u hem heeft uitgevoerd (logboek). Bij andere beheertypen / beheermaatregelen is de exacte maand soms veel minder relevant, denk aan het dunnen van een bos of het knotten van bomen. In dat geval is de winter het werkseizoen, u kunt bijvoorbeeld aangeven dat het beheer plaatsvindt tussen oktober en maart. Op deze manier kunt u uw werkplan en logboek meer conform uw eigen planning en beheer opstellen.

8. Afscheid

Met steeds meer deelnemers is het logisch dat er soms ook iemand stopt. De voornaamste reden voor deelnemers om de certificering te beëindigen is de verkoop van de gronden. Dat gold dit jaar ook voor de familie Temmink uit Vollenhove.

Wim Temmink kreeg in 2013 door de gedeputeerde het eerste individuele certificaat natuurbeheer in Overijssel uitgereikt. Zijn gebied is zo'n 'pareltje' in Overijssel. Wim Temmink heeft zijn hart gestopt in het de ontwikkeling en het beheer van het Cadoelerveld en liet ons daarvan middels zijn nieuwsbrieven van meegenieten. In 2017 mochten we bij hen te gast zijn voor een terreinbezoek.

We kregen van Wim Temmink de laatste nieuwsbrief van het Cadoelerveld en het is een prachtige terugblik op het ontstaan en beheren van een prachtig stukje natuur. Wij hebben hem gevraagd of wij dit met u mochten delen en dat mocht. Dus hierbij als bijlage: één van de mooi(st)e voorbeelden van particulier natuurbeheer.